

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วรรณกรรมของพระเกียรติเป็นวรรณกรรมแบบหนึ่ง หมายถึงงานเขียนที่แสดงคุณงามความดีของพระมหากษัตริย์ วรรณกรรมสกุลบุคคลนี้มีมาแต่โบราณในหลายประเทศ ในประเทศไทยการสรรเสริญคุณความดีของบุคคลพบทางมุขปาฐะก่อน และมีการกล่าวถึงพระเกียรติคุณพระมหากษัตริย์ไว้เป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกเหตุการณ์ซึ่งปรากฏในจารึกสุโขทัยหลายหลัก แล้วเกิดวรรณกรรมของพระเกียรติที่มีแบบแผนในเวลาต่อมา

วรรณกรรมของพระเกียรติของไทยเกิดในสมัยอยุธยาตอนต้น เรื่องแรกที่พบคือยวนพ่ายโคลงคำ เห็นจุดประสงค์แน่นอนในการสรรเสริญพระมหากษัตริย์ แม้ไม่พบวรรณกรรมของพระเกียรติทุกรัชกาลแต่ปรากฏวรรณกรรมของพระเกียรติเรื่อยมาเป็นระยะจนถึงปัจจุบัน สังเกตได้ว่าพระมหากษัตริย์ที่มีเรื่องของพระเกียรติเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงครองราชสมบัติเป็นระยะเวลานานพอควร

วรรณกรรมของพระเกียรติโดยทั่วไปมีโครงสร้าง 3 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ ประชามพจน์ตามธรรมเนียมการแต่งหนังสือไทย เชื่อว่าทำให้เกิดสวัสดิมงคลและชีวิตอุปสรรค ส่วนที่ 2 คือเนื้อเรื่อง เป็นเรื่องพระมหากษัตริย์และส่วนประกอบพระเกียรติคุณ พระมหากษัตริย์มีพระคุณสมบัติหลายด้านได้แก่ พระโสมงามสง่า ทรงทราบศิลปวิทยาการหลายแขนง ทรงพระปรีชาสามารถนำประเทศไปสู่ความเจริญ พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงเป็น "ธรรมราชา" ทรงธรรมะหลายประการในพระพุทธศาสนา นอกจากนี้พระเกียรติคุณยังเนื่องมาจากพระราชกรณียกิจนานมีการแสดงให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงมีหน้าที่ค้ำค้ำแผ่นดินและราษฎร ผู้แต่งวรรณกรรมของพระเกียรติกล่าวถึงสภาพบ้านเมือง แสดงให้เห็นอาณาจักรที่พระมหากษัตริย์ทรงปกครองว่าสวยงาม รุ่งเรืองและสงบเรียบร้อย มีวัฒนธรรมซึ่งพระมหากษัตริย์ทรง

ทะนุบำรุง ส่วนที่ 3 คือส่วนสรุป เป็นการปิดเรื่อง โดยทั่วไปออกจุดประสงค์ในการแต่งว่าเป็นการ แสดงพระเกียรติคุณ ผู้แต่งมักถวายพระพรพระมหากษัตริย์และขอพรให้ตนเองพร้อมทั้งอธิษฐานให้ผลงานอยู่คู่โลก เท่ากับให้พระเกียรติยั่งยืนอยู่ตลอดไป

ภาษาในวรรณกรรมขอพระเกียรติมีความงดงามเหมือนภาษาของ วรรณคดีไทยทั่วไป ส่วนงานโวหารไพเราะจูงใจผู้อ่านให้เกิดความประทับใจองค์พระมหากษัตริย์ วรรณกรรมขอพระเกียรติมีวิวัฒนาการในการแต่ง มีการเปลี่ยนแปลงมาโดยลำดับทั้งด้านคำประพันธ์ เนื้อหาและแนวคิด เกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านคำประพันธ์และลักษณะฉันทลักษณ์ เนื่องมาจากความนิยมใน แต่ละสมัย ด้านเนื้อหาและแนวคิดเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์นั้นก่อนได้รับอิทธิพลทางตะวันตกวรรณกรรมขอพระเกียรติแสดงพระคุณสมบัติของพระมหากษัตริย์เป็นหลักและเน้นเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น ๆ หลังได้รับอิทธิพลจากตะวันตกแล้วใช้พระราชกรณียกิจเป็นแกนในการสรรเสริญ เห็นได้ชัดว่าพระมหากษัตริย์เป็นหัวหน้าในการบ่มบ่มหล่อหลอมจิตใจกับประชาชนมากขึ้น วรรณกรรมขอพระเกียรติหลายเรื่องที่เกิดขึ้นในสมัยหลังเป็นท่านองพระราชนัดดาหรือบัณฑิตเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์พระองค์นั้น ๆ อย่างละเอียด เดิมเป็นเรื่องสรรเสริญเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ก็จะเพิ่มการสรรเสริญพระราชวงศ์ซึ่งมีบทบาทควบคู่กันด้วย เห็นภาพสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่ใช่เฉพาะพระองค์อย่างแต่ก่อน หากสมาชิกในพระราชวงศ์ช่วยทำให้สถาบันนี้ทรงคุณค่าควรแก่การเคารพ สิ่งที่คงเดิมไม่เปลี่ยนแปลงคือพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงเป็นบรมราชา ผู้แต่งวรรณกรรมขอพระเกียรติเน้นอยู่เสมอไม่ว่ากล่าวถึงพระมหากษัตริย์ในระบอบการปกครองใดก็ตาม

วรรณกรรมขอพระเกียรติมีความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ เพราะกล่าวถึงเหตุการณ์ในสมัยต่าง ๆ ผู้แต่งเลือกสรรแล้วว่าแสดงถึงคุณความดีแห่งองค์พระมหากษัตริย์ ดังนั้นจึงอาจละเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างนั้นแต่ไม่เกี่ยวกับพระเกียรติยศเสียได้ ทั้งนี้ยกเว้นวรรณกรรมขอพระเกียรติที่แต่งถึงพระมหากษัตริย์ในอดีตและมีเนื้อหาเป็นพระราชประวัติขนาดยาวอาจมีเหตุการณ์ทุกด้านอย่างละเอียด แต่ถึงกระนั้นผู้แต่งก็

ย้ำจุดประสงค์ในการ เทิดพระเกียรติอยู่เช่นกัน

วรรณกรรมยอพระเกียรติมีคุณค่าหลายด้านดังนี้ คุณค่าทางวรรณคดีเนื่องจากความไพเราะ มีการประชันภาษาเช่นเดียวกับวรรณคดีทั่วไป สามารถจูงใจผู้อ่านให้เห็นความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ วรรณกรรมยอพระเกียรติมีคุณค่าทางค่านประวัตินศาสตร์ ช่วยสอบทานประวัตินศาสตร์ให้แน่นอนขึ้น แม้เรื่องที่เขียนตามหลักฐานทางประวัตินศาสตร์ก็ทำให้ผู้อ่านทราบประวัตินศาสตร์ไปพร้อม ๆ กับรับรสทางวรรณคดี ค่านสังคมวิทยา วรรณกรรมยอพระเกียรติสะท้อนสภาพสังคมไทยในเวลาที่ตั้ง เป็นสิ่งช่วยเสริมความรู้เรื่องสังคมไทยได้ทางหนึ่ง วรรณกรรมยอพระเกียรติมีหลายสมัย จึงทำให้ผู้อ่านเห็นการใช้ภาษาในสมัยต่าง ๆ บางเล่มอาจใช้เป็นตำราการแต่งหนังสือไทยได้ ดังนั้นจึงมีคุณค่าทางภาษาอีกประการหนึ่ง

สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยมีมานานแล้ว วรรณกรรมยอพระเกียรติสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยมองสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างมีคุณค่า เมื่อพระมหากษัตริย์เสด็จขึ้นครองราชสมบัติก็ทรงรับพระราชภาระอันหนัก มีพระราชกรณียกิจทุกด้าน วรรณกรรมยอพระเกียรติไม่แสดงเรื่องความสวราชูพระราชเหตุที่ยส่วนพระองค์แต่จะเน้นว่าสิ่งที่ทำให้ทรงพระเกษมสวราชูคือความสงบของบ้านเมืองและความสุขของราษฎร สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยจึงมั่นคง แม้แนวคิดเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์จะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม พระมหากษัตริย์คงเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยตลอดมา และคงปรากฏเรื่องราวยอพระเกียรติอย่างไม่สิ้นสุดเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากมีวรรณกรรมยอพระเกียรติเป็นจำนวนมาก ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จึงเลือกศึกษาเรื่องที่มีจุดมุ่งหมายยอพระเกียรติพระมหากษัตริย์อย่างชัดเจน และเป็นตัวแทนในแต่ละรัชสมัย เพื่อให้เห็นวิวัฒนาการของการแต่งวรรณกรรมประเภทนี้ ยังมีวรรณกรรมยอพระเกียรติอีกหลายเรื่องที่ยังเขียนไม่ได้กล่าวถึง เช่นเรื่องยอพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก อาจนำมาศึกษาได้

เฉพาะรัชกาล นอกจากนั้นยังมีวรรณกรรมของพระเกียรติพระเจ้าทรงศพระองค์อื่น และวรรณกรรมสกุติวีรบุรุษของไทยอีกหลายเรื่อง ซึ่งนำมาศึกษาได้ อนึ่งผู้เขียน วิทยานิพนธ์ไม่ได้ศึกษาวรรณกรรมของพระเกียรติในเชิงประวัติและบทบาทต่อราชสำนัก ปรากฏว่าหลายชาติมีวรรณกรรมของพระเกียรติศึกษครี้อยู่เหมือนกัน เช่น เขมรและ เปอร์เซีย จึงอาจศึกษาวรรณกรรมประเภทนี้ในเชิงเปรียบเทียบได้อย่างลึกซึ้งอีกแนว หนึ่งด้วย